

Μία προσπάθεια \$750 εκατομμυρίων για τον επαναπροσδιορισμό των νοσοκομείων

Με τα τρία νέα νοσοκομεία που κατασκευάζονται στην Ελλάδα, σχεδιασμένα από τον Renzo Piano, υπάρχει ελπίδα να επανέλθει η ανθρωπιά στο σύστημα υγείας της χώρας.

από τον NATE BERG

Όταν προκύπτει η ανάγκη για εξειδικευμένη υγειονομική περίθαλψη, όπως μία περίπλοκη χειρουργική επέμβαση στον εγκέφαλο ή μία αντικαρκινική παιδιατρική θεραπεία, η μόνη επιλογή για τους περισσότερους ανθρώπους που ζουν στην Ελλάδα είναι να μεταβούν στην Αθήνα. Οι υποδομές υγειονομικής περίθαλψης στις μικρότερες πόλεις και στις αγροτικές περιοχές δεν έχουν τη δυνατότητα να ανταπεξέλθουν από μόνες τους.

Μία νέα προσπάθεια ύψους \$750 εκατομμυρίων βρίσκεται σε εξέλιξη για τον επαναπροσδιορισμό της υγειονομικής περίθαλψης στην Ελλάδα, με την κατασκευή υπερσύγχρονων νοσοκομείων στην περιφέρεια της χώρας.

«Υπάρχει ανάγκη στην Ελλάδα να βελτιωθεί η πρόσβαση και η ποιότητα της περίθαλψης στις υποβαθμισμένες περιοχές», δήλωσε η Ελιάννα Κονιάλη, επικεφαλής της [Πρωτοβουλίας για την Υγεία του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος \(ΙΣΝ\)](#), το οποίο χρηματοδοτεί εξ ολοκλήρου την προσπάθεια.

Η οικονομική κατάρρευση της Ελλάδας, στα μέσα της δεκαετίας του 2000, έθεσε το ήδη προβληματικό σύστημα υγείας της χώρας [σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης](#), με πολλά νοσοκομεία να αδυνατούν να αναβαθμίσουν τα συστήματά τους. Η πανδημία [ενίσχυσε αυτές τις ανισότητες](#).

Επικεφαλής του σχεδιασμού είναι ο βραβευμένος με Pritzker Prize αρχιτέκτονας Renzo Piano, γνωστός για τον σχεδιασμό του Centre Pompidou στο Παρίσι. Το ΙΣΝ πρόκειται να εγκαινιάσει τα τρία ολοκαίνουρια νοσοκομεία μέχρι το 2025. Θα βρίσκονται στις πόλεις της Κομοτηνής και της Θεσσαλονίκης στη βόρεια Ελλάδα, και στη Σπάρτη στο νότιο κομμάτι της χώρας.

Οι εγκαταστάσεις είναι παρεμφερείς ως προς τη μορφή και τον σχεδιασμό τους, με μακρόστενα ορθογώνια κτίρια που καλύπτονται από συστοιχίες φωτοβολταϊκών πάνελ. Τοποθετημένα παράλληλα ή σε μία ευθεία, τα κτίρια παρέχουν τους βασικούς κλινικούς χώρους, ενώ άλλα εργαστήρια και τεχνικοί χώροι είναι κρυμμένοι σε ορόφους που ενσωματώνονται στις πλαγιές των λόφων.

Το μεγαλύτερο από τα τρία νοσοκομεία —ένα παιδιατρικό νοσοκομείο που είναι μόλις το δεύτερο στη χώρα— θα βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη.

Σχεδιασμένα με μία ευέλικτη και αρθρωτή κάτοψη, τα νοσοκομεία σχεδιάζονται για να προσαρμόζονται στις μεταβαλλόμενες τεχνολογίες και απαιτήσεις της σύγχρονης υγειονομικής περίθαλψης, μετακινώντας τοίχους για τη δημιουργία κατ' ανάγκη μεγαλύτερων χώρων ή για την ενσωμάτωση νέου εξοπλισμού. Περιλαμβάνουν επίσης χώρους, όπως θεραπευτικούς κήπους, βεράντες στους επάνω ορόφους και

χώρους αναψυχής —προτάσεις που το προσωπικό του ΙΣΝ ενσωμάτωσε, μετά από συζητήσεις με τους κατοίκους των πόλεων όπου κατασκευάζονται τα νοσοκομεία.

«Το ζήτημα αυτό μπορεί να φαίνεται δευτερεύον, αλλά έχουμε δεχθεί πολλές ιδέες από τις τοπικές κοινότητες σχετικά με τη σημασία της ένταξης της τέχνης στα νοσοκομεία ή της δημιουργίας χώρων παιχνιδιού για τα παιδιά ή και χώρων ξεκούρασης για τις οικογένειες για να περνούν χρόνο στη φύση», δήλωσε η κα Κονιάλη. «Θεωρώ ότι αυτό εκφράζει και μία πιο ολιστική προσέγγιση της δημόσιας υγείας».

Τα νοσοκομεία είναι επίσης ενσωματωμένα στο περιβάλλον τοπίο. Φυτεύονται εκατοντάδες δέντρα για να δημιουργήσουν πλούσια θέα και πράσινες οάσεις, αντί για έναν ασφαλοστρωμένο δακτύλιο στάθμευσης αυτοκινήτων.

Ο Mark Carroll, συνεργάτης του [Renzo Piano Building Workshop](#), δήλωσε ότι το τοπίο έχει σχεδιαστεί για να βελτιστοποιήσει τη θέα των δέντρων για τους ασθενείς από δωμάτια του νοσοκομείου. «Κοιτάζεις έξω από το παράθυρο και βλέπεις τον ουρανό ή τις κορυφές των δέντρων».

Το φυσικό φως ήταν επίσης ζωτικής σημασίας στον σχεδιασμό, και όχι μόνο για τα δωμάτια των ασθενών. Ο κ. Carroll δήλωσε ότι τα παράθυρα θα μεταφέρουν φυσικό φως και στις μονάδες εντατικής θεραπείας και στα χειρουργεία. «Οι επεμβάσεις διαρκούν αρκετές ώρες και θεωρούμε σκόπιμο οι γιατροί και οι νοσηλευτές που εργάζονται στο χειρουργείο να έχουν φυσικό φως», σημειώνει.

Το έργο δίνει επίσης έμφαση στη δημιουργία νέων περιβαλλοντικών προτύπων. Εκτός από την επιδίωξη της πλατινένιας πιστοποίησης LEED και το γεγονός ότι η τροφοδότησή τους θα είναι 100% ηλεκτρική (με τους ηλιακούς συλλέκτες στην οροφή ή τα γεωθερμικά πηγάδια να παράγουν την ενέργεια επιτόπου), το μεγαλύτερο κομμάτι της δομής και των προσόψεων των νοσοκομείων είναι κατασκευασμένο από ξύλο. Έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να είναι «έτοιμα για μηδενικές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα», όπως λέει ο κ. Carroll ή να μπορούν να λειτουργούν χωρίς πηγές ενέργειας που παράγουν CO², όταν γίνει αυτή η μετάβαση στο δίκτυο της Ελλάδας.

Είναι ένας αξιοσημείωτος στόχος. «Τα νοσοκομεία καταναλώνουν πάρα πολύ πετρέλαιο», λέει ο κ. Carroll. «Δεν μπορείς να απενεργοποιήσεις ένα νοσοκομείο. Λειτουργεί 24 ώρες την ημέρα, 365 μέρες τον χρόνο. Είναι πάντα σε λειτουργία».

Παρά τις φιλοδοξίες βιωσιμότητας του έργου, τόσο το ΙΣΝ όσο και οι αρχιτέκτονες τονίζουν ότι στην πραγματικότητα πρόκειται να καταστήσει την υγειονομική περίθαλψη πιο προσιτή στους ανθρώπους στην Ελλάδα. «Η κεντρική ιδέα είναι να επιστρέψει η αίσθηση της ανθρωπιάς στη φροντίδα των ανθρώπων», λέει ο κ. Carroll, υποστηρίζοντας ότι ο σχεδιασμός των νοσοκομείων είναι σημαντικός και πέρα από τα σύνορα της Ελλάδας. Επισημαίνει στοιχεία όπως ο καλύτερος φυσικός φωτισμός, οι χώροι για τις οικογένειες των ασθενών και το πιο ανθρώπινο περιβάλλον εργασίας για τους επαγγελματίες υγειονομικής περίθαλψης.

«Πρόκειται για τρία πρότυπα σύγχρονα νοσοκομεία», λέει ο κ. Carroll. «Το σκεπτικό [είναι ότι πρόκειται για] ένα σύγχρονο νοσοκομείο για την Ελλάδα, αλλά, εν τέλει,

μιλάμε για ένα σύγχρονο νοσοκομείο για την Ευρώπη ή για οπουδήποτε στον κόσμο».

Ο Πάνος Παπούλιας, Διοικητικός Διευθυντής του ΙΣΝ, συμφωνεί. «Ευελπιστούμε ότι αυτό θα λειτουργήσει ως κίνητρο, ώστε να συμμετάσχουν περισσότεροι άνθρωποι σε αυτήν την προσπάθεια και να επιδιώξουν [παρόμοια] έργα».